

Hoe ervaren verpleegkundigen de dagelijkse zorg rond palliatieve sedatie?

Continue palliatieve sedatie (CPS) is het voorwerp (geweest) van uitgebreide (inter)nationale debatten op het vlak van beslissingen aan het levenseinde. Hoewel verpleegkundigen een belangrijke rol kunnen spelen in de uitvoering van CPS heeft onderzoek zich voornamelijk gericht op de rol en de ervaringen van artsen. Toch blijken de ervaringen van artsen en verpleegkundigen met CPS te verschillen; zo wordt CPS volgens verpleegkundigen vaker gebruikt met de intentie om de dood te versnellen en geven ze ook aan er behoorlijk emotioneel onder te lijden. Het is dan ook belangrijk om beter te begrijpen hoe verpleegkundigen CPS ervaren. Het doel van deze Nederlandse studie is te beschrijven hoe verpleegkundigen de besluitvorming rond en de uitvoering van CPS bij terminaal zieke patiënten beleven.

Van de 576 opgestuurde vragenlijsten kwamen 277 ingevulde lijsten terug. Daarvan werd in 199 lijsten (72%) een geval van CPS gerapporteerd. In 84% van de gevallen voelden verpleegkundigen zich betrokken bij de beslissing tot sedatie; bij thuiszorg was dit iets minder het geval (69%). Ze waren het in 96% van de gevallen eens met de toepassing van CPS en in 16% van de gevallen hadden ze zelf het gebruik van palliatieve sedatie voorgesteld. Verpleegkundigen waren in 81% aanwezig bij de opstart van sedatie; in 45% van de gevallen was de arts aanwezig. In 73% van de gevallen waren er tussen de zorgverleners afspraken gemaakt rond de coördinatie van de zorg met betrekking tot sedatie.

Verpleegkundigen blijken dus een belangrijke rol te spelen bij CPS. Deze rol bestaat voornamelijk uit het ondersteunen van de arts en de patiënten tijdens het beslissingsproces, maar er is een verschuiving naar een actieve uitvoering van sedatie en dit voornamelijk in settings waar verpleegkundigen expliciet deel uitmaken van het team. Verpleegkundigen kunnen dan ook een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling van de praktijk van palliatieve sedatie door te anticiperen op procedurele obstakels in de uitvoering van CPS. De auteurs raden dan ook aan dat verpleegkundigen meer actief deelnemen in de besluitvorming om zo de zorg voor patiënten bij CPS te verbeteren.

Meer lezen?

- Arevalo, J.J., Rietjens, J.A., Swart, S.J., Perez, R.S.G.M., & van der Heide, A. (2013). Day-to-day care in palliative sedation: Survey of nurses' experiences with decision-making and performance. *International of Nursing Studies*, 50, 613-621. Indien u geen toegang hebt tot het artikel, kunt u steeds contact opnemen met de Federatie via research@palliatief.be.
- Richtlijn palliatieve sedatie (auteur: prof.dr. Bert Broeckaert, KU Leuven, i.s.m. A. Mullie, J. Gielen, M. Desmet, D. Declerck, P. Vanden Berghe en Stuurgroep Ethiek FPZV). 30 juni 2012. Toegankelijk via www.pallialine.be. Een samenvatting van deze richtlijn is te lezen in de vouwkaart Palliatieve Sedatie – richtlijn. Tevens is er een folder beschikbaar voor de brede bevolking rond palliatieve sedatie. Beide publicaties zijn verkrijgbaar bij het netwerk palliatieve zorg van uw regio.